

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții: 10.i

Obiective specifice: 6.4, 6.6

Titlu proiect: *“Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)”*

Cod SMIS 2014+: 135711

Ion

de Liviu Rebreanu

- construcția personajului principal dintr-un roman interbelic -

Activități de tip „A doua șansă – învățământ secundar inferior”

Modulul II: Cuvântul și textul

Expert curriculum limba română: Prof. Alina Felicia DUMITRU

Număr de ore: 5 ore TC

2 ore CDȘ

„Liviu Rebreanu este un scriitor care parte din perioada interbelică, alături de **Mircea Eliade, Camil Petrescu, George Călinescu**. Literatura română interbelică se caracterizează prin două tendințe majore: **modernism și tradiționalism**.

Ion, primul roman publicat de Liviu Rebreanu, în 1920, este un **roman realist de tip obiectiv**, o capodoperă a literaturii române interbelice.

Este un roman realist de tip obiectiv prin tematica socială, alegerea unor personaje tipice pentru o categorie socială, tehnica detaliului semnificativ, veridicitatea, stilul sobru, impersonal.

Tema romanul este **problematica pământului**, analizată în condițiile socio-economice ale satului ardelenesc de la începutul secolului al XX-lea. Tema centrală este dublată de **tema iubirii și de tema destinului**.

Perspectiva narativă este obiectivă, iar naratorul detașat, omniscient și omniprezent relatează înâmplările la persoana aIIIa.

Simetria incipitului cu finalul se realizează prin descrierea drumului care intră și iese din satul Pripas, loc al acțiunii romanului.

Titlul este dat de numele personajului principal, care devine exponent al țăranimii prin dragostea lui pentru pământ.

Titlurile celor două părți ale romanului evidențiază simetria compoziției și, totodată, denumesc cele două patimi ale personajului principal: „**Glasul pământului**” și „**Glasul iubirii**”.

Acțiunea romanului începe într-o zi de duminică, când locuitorii satului Pripas se află la **horă**.

Primul plan narativ urmărește destinul lui Ion,

Hotărârea lui Ion de a o lua pe Ana cea bogată la joc, deși o place pe Florica cea săracă, marchează începutul **conflictului**. Vasile Baci (tatăl Anei) vine de la cârciumă și îl numește pe Ion „*hoț*” și „*tâlhar*”, pentru că „*sărăntocul*” vrea să-i ia fata promisă altui țăran bogat, George Bulbuc. Stratificarea socială pune în lumină conflictele dintre țăranii săraci și cei înstăriți. Conflictul central, lupta pentru pământ în statul tradițional, este dublat de conflictul interior, între **glasul pământului și glasul iubirii**, simbolizate de cele două femei dorite de el: Ana și Florica.

2. Prezentarea statutului social, psihologic, moral al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din textul narativ studiat

Ion al Glanetașului este un erou puternic individualizat, dar totodată tipic pentru categoria țăranilor săraci, după cum observă G. Călinescu: *"Toți flăcăii din sat sunt varietăți de Ion"*. Ion este personajul principal și eponim din roman. Este fiul lui Alexandru Glanetașu, care a risipit zestrea soției sale, Zenobia.

Mai multe tipologii realiste se regăsesc în construcția protagonistului. Din punct de vedere al statutului social, el este tipul țăranului sărac, a cărui patimă de pământ izvorăște din convingerea că averea îi asigură demnitatea și îi asigură respectul comunității. Din punct de vedere moral, Ion este tipul arivistului, care folosește femeia ca mijloc de parvenire. Psihologic, este ambițiosul dezumanizat de lăcomie.

Realizat prin **tehnica basoreliefului**, domină celelalte personaje implicate în conflict (Ana, Vasile, Florica, George), care-i pun în lumină trăsăturile.

Tipologia personajului se reliefează și printr-o **tehnică a contrapunctului**: imaginea lui Ion cel sărac, dar frumos și puternic, este pusă față în față cu imaginea lui George Bulbuc, flăcău bogat, dar mătăhălos; Ion o iubește pe Florica, dar o ia pe Ana de nevastă, în timp ce George o vrea pe Ana, dar o ia pe Florica.

3. Relevarea unei trăsături a personajului ales, ilustrate prin două episoade/citate/secvențe comentate

Ion este un personaj complex, cu însușiri contradictorii: viclenie și naivitate, gingășie și brutalitate; în plus, el este perseverent și cinic. La începutul romanului i se face un portret favorabil. Însă în goana pătimasă după avere, el se dezumanizează treptat, iar moartea lui este expresia moralizatoare a scriitorului.

Principala sa trăsătură este **dragostea pentru pământ și pentru muncă**. De aceea, lipsa pământului îi pare o umilință.

Lăcomia de pământ este cauza psihologică a acțiunilor sale: *Iubirea pământului l-a stăpânit de mic copil.*

El găsește calea de a se îmbogăți prin căsătoria cu o fată bogată. Cum Vasile Bacișu nu i-ar fi dat fata de bunăvoie, Ion decide să o seducă pe Ana.

Lăcomia se manifestă pentru prima dată atunci când intră cu plugul pe locul lui Simion Lungu, pentru că acesta fusese înainte al Glanetșilor. Momentul marchează începutul dezumanizării lui Ion.

Ion este **viclean** cu Ana. Deși nu o iubește, o joacă la horă, o seduce, apoi se înstrăinează, iar căsătoria nu reprezintă decât mijlocul de a obține averea de la Baci. Este însă și **naiv**, deoarece nunta nu îi aduce și pământul fără o foaie de zestre.

După obținerea pământului, **brutalitatea** față de Ana se transformă în **indiferență**. Sinuciderea ei nu-l tulbură, și nici moartea copilului. Viața lor nu reprezintă decât o garanție a proprietății asupra pământurilor lui Vasile Baci.

Dezumanizarea personajului se manifestă în atitudinea față de Ana pe parcursul întregului roman

Scena în care Ion îngenunchează și-și sărută pământul ca pe o ibovnică, ilustrează iubirea sa pătimașe.

Instinctul de posesie asupra pământului fiind satisfăcut, lăcomia lui se îndreaptă către satisfacerea **apatimei pentru Florica**. Așa cum râvnise la averea altuia, acum râvneste la nevasta lui George. Avertizat de Savista, George îl ucide cu lovituri de sapă pe Ion, venit noaptea în curtea lui, la Florica.

Este caracterizat direct, de către narator: „*Iubirea pământului l-a stămânit de mic copil,*” de alte personaje: Vasile Baci îl face „*hoț și tâlhar*” și **indirect** (prin fapte, limbaj, atitudini, comportament, relații cu alte personaje, gesturi, vestimentație)

Conflictul tragic dintre om și pământul-stihie este provocat de iubirea pătimașă a personajului pentru pământ, de iluzia că-l poate stăpâni, dar se încheie omenește, prin întoarcerea în această matrice universală. Relația dintre țăran și pământ este înfașisată în trei ipostaze simbolice: pentru copil, **pământul -mamă**, pentru bărbat, **pământ-ibovnică**, iar pentru omul cu destin tragic, ucis cu o sapă, **pământul stihie**, care spulberă dorințele și iluziile efemere prin moarte.

Ion este un personaj memorabil, ipostază a omului teluric, supus destinului tragic de a fi strivit de forțe mai presus de voința lui: pământul-stihie și legile nescrise ale satului tradițional.